

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 157/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Bc. Jánom Falathom, Pribinova 28, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-12Cpr/7/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote (v ústavnej sťažnosti pravdepodobne omylom uvedené právo na spravodlivé súdne konanie, pozn.) podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v záhlaví označenom konaní. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov a zároveň si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie 3 300 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 12. decembra 2020 sťažovateľ doručil na Okresný súd Banská Bystrica návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie peňažnej sumy 30 945,43 eur proti žalovanému, ktorý je jeho bývalým zamestnávateľom. Súdnemu konaniu predchádzala neúspešná výmena predžalobných výziev oboch strán. Dňa 21. decembra 2020 bol vydaný platobný rozkaz, ktorý žalovaný napadol odporom. Sťažovateľ podaním z 9. februára 2021 požiadal v konaní pokračovať a následne bola vec vo februári 2021 postúpená Okresnému súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“).

3. Dňa 1. marca 2021 podal žalovaný dupliku, na čo sťažovateľ reagoval 17. júla 2021 triplikou. Žalovaný sa k triplike nevyjadril. Dňa 14. novembra 2021 podal sťažovateľ žiadosť o urýchlenie napadnutého konania. Prvé pojednávanie vykonal okresný súd 16. marca 2022. Ďalšie pojednávania sa vykonali 17. júna 2022 a 5. októbra 2022. Na pojednávaní 11. januára 2023 uložil okresný súd žalovanému povinnosť predložiť faktúry týkajúce sa vo veci sporných zákaziek v termíne do 17. februára 2023. Pojednávanie bolo odročené na 22. marec 2023. Prípisom z 13. marca 2023 okresný súd upovedomil sťažovateľku o zrušení termínu pojednávania z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

4. Sťažovateľ podal 26. júla 2023 sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. Podpredseda mestského súdu v upovedomení z 8. septembra 2023 uviedol, že v napadnutom konaní konštatoval nečinnosť od 13. marca 2023, sťažnosť vyhodnotil ako dôvodnú, za prietahy sa ospravedlnil a z dôvodu odstránenia zistených nedostatkov spis zaradil medzi sledované.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že mestský súd spôsobuje svojim nekonaním prietahy v napadnutom konaní. Tie trvajú viac ako 9 mesiacov a sú spôsobené tým, že mestský súd (i) nevykonal žiadne procesné úkony vo vzťahu k stranám sporu, (ii) nevyvodil žiadne následky za porušenie povinnosti žalovaného predložiť faktúry, ktorú mu sám uložil, a (iii) tým, že vo veci nenariadil nový termín pojednávania. Napriek skončeniu práceneschopnosti zákonnej sudkyne (od 19. júla 2023) nebol vo veci urobený žiadny úkon a nariadený termín pojednávania.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k jednotlivým skutočnostiam, ktoré sú rozhodné pre posúdenie prietahov, uviedol, že jeho vec nie je právne ani skutkovo zložitá, nevyžaduje si ani rozsiahle či podrobné znalecké skúmanie. Správanie sťažovateľa neprispelo k zbytočným prietahom v napadnutom konaní. Označené práva sťažovateľa boli porušené postupom mestského súdu a jeho nečinnosťou trvajúcou viac ako 9 mesiacov. Určitú mieru v spomalení konania pripisuje aj žalovanej strane. Podľa sťažovateľa deň pred uplynutím lehoty na predloženie požadovaných faktúr (17. februára 2023) žalovaný oznámil vypovedanie plnej moci svojmu právnomu zástupcovi a požiadal okresný súd o predĺženie lehoty na predloženie požadovaných písomností. Tieto faktúry však žalovaný nepredložil.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. IV. ÚS 195/07, IV. ÚS 90/2010, II. ÚS 486/2022).

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Pri hodnotení, či došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (a jemu zodpovedajúcemu právu na prerokovanie veci v primeranej lehote), ústavný súd v súlade s judikatúrou EŠLP do úvahy berie i) zložitost' veci vrátane povahy sporu a jeho významu pre účastníka konania; ii) správanie účastníka konania a iii) postup súdu. Ústavný súd v rámci prvého kritéria pritom prihliada aj na význam predmetu sporu pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

10. Ústavný súd tiež poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 221/05, I. ÚS 550/2020, II. ÚS 246/2022). Ústavný súd už vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacoch sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06). Je tiež potrebné dodať, že skutočnosť, že súd nevykonáva žiadne úkony, nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaobera (III. ÚS 106/2018, II. ÚS 249/2021). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, I. ÚS 96/2011, III. ÚS 653/2022).

11. Predmetom konania v posudzovanej veci je žaloba o zaplatenie peňažnej sumy, ktorá patrí do bežnej agendy všeobecných súdov. Ústavný súd neidentifikoval žiadny prvok zložitosti prejednávanej veci. Čo sa týka významu veci pre sťažovateľa, tento aspekt sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nerozvinul. V napadnutom konaní vystupuje ako žalobca, a preto je nepochybné, že výsledok sporu je preňho významný. V správaní sťažovateľa ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by prispeli k celkovej dĺžke konania.

12. Vec bola vo februári 2021 postúpená okresnému súdu. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že ten vo veci konal priebežne. Jediné obdobie nečinnosti zaznamenal ústavný súd od 13. marca 2023, keď bolo zrušené nariadené pojednávanie. Dňa 1. júna 2023 bola vec odstúpená mestskému súdu z dôvodu prechodu výkonu súdnictva podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. V rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd vlastným šetrením zistil, že 15. marca 2024 bolo zo strany mestského súdu stranám sporu doručované predvolanie na pojednávanie na 15. máj 2024.

13. Hoci postup mestského súdu v napadnutom konaní, ktorý o podanej žalobe ešte meritórne nerozhodol, nemožno považovať za optimálny a napadnuté konanie je poznačené ojedinelou nečinnosťou mestského súdu, celková jeho doterajšia dĺžka (tri roky v čase predbežného prerokovania veci) ešte neindikuje, že napadnuté konanie vo veci sťažovateľa by bolo možné považovať za nesúladne s označenými právami sťažovateľa, resp. za také, v rámci ktorého by intenzita prípadných prietáhov dosahovala úroveň potrebnú pre vyslovenie porušenia ním

označených práv. Uvedená doba konania, hoci sa aj strane sporu, ktorá má záujem na čo najskoršom rozhodnutí, môže zdať neprimeraná, z hľadiska ústavných limitov v danom type konania neprekračuje prípustnú dobu konania.

14. Ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru [napr. Humen proti Poľsku, rozsudok ESLP z 15. 10. 1999, body 58 a 69; Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok ESLP zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66 (rovnako tak aj napr. I. ÚS 115/2019, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020)].

15. Prístup ústavného súdu nie je špecifickým ani z komparatívneho pohľadu, zohľadňujúc najmä judikatúru ESLP. Medzi mnohými možno poukázať na viaceré rozhodnutia ESLP, v zmysle ktorých ESLP v súvislosti s právom na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru s prihliadnutím na ojedinelú nečinnosť súdu členského štátu a charakter súdneho konania toleroval napr. 20 mesiacov nečinnosti odvolacieho súdu, kým rozhodol o odvolaní sťažovateľa (Cesarini proti Taliansku, č. 11892/85, rozhodnutie ESLP z 12. 10. 1992, body 20 – 21), alebo 28 mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti súdu (od podania žaloby do výzvy súdu na jej doplnenie) v rámci civilného konania [Dostál proti Českej republike, č. 52859/99, rozhodnutie ESLP z 25. 5. 2004, body 192 – 193 (rovnako aj II. ÚS 334/2021, IV. ÚS 265/2021, II. ÚS 61/2023)].

16. Ústavný súd konštatuje, že zistená ojedinelá nečinnosť mestského súdu vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania a všetky okolnosti daného prípadu nedosahuje takú intenzitu, ktorá by nasvedčovala tomu, že došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

18. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde a nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom ustanovených náležitostí sťažovateľ predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2024

Peter Molnár
predseda senátu